

DALMATINSKI HRVAT" izlazi svake subote, osim u prazničkim danima. Din 80 — Polugodišnje Din 41 — Trogodišnje Din 22 — Za Ameriku godišnje dva dolara.

OGLASI PRAMA CJENIKU.

Račun kod Pošte Ček Ureda, Zagreb, br. 38 004

Privremeni telefon preho dana br. 38 — preko noći br. 23 (Interurban)

DALMATINSKI HRVAT

NOVINE ZA PROSVJETU, GOSPODARSTVO I POLITIKU DALMATINSKE HRVATSKE.

„DALMATIN. HRVAT“ uredjuje Mino Jerinić sa redakcionim odborom.

„Dalmatin, Hrvat“ je vlasništvo promicateljnog odbora „Hrvatske Štamparske Zadruga“ a. o. j. u osnutku u Šibeniku.

Pisma i novci šalju se na adresu: „Dalmatinski Hrvat“ - Šibenik, Glavna ulica 108. Rukopisi se ne vraćaju. - Pisma ne frankirana ne primaju, anonimna u koš.

God. II.

ŠIBENIK, 28. SRPNJA 1923.

Br. 28.

Njihova bratska ljubav.

Kuga austrijska, koja je od Ljubuškina doba zavladała u dalmatinskoj Hrvatskoj kod inteligencije naše srpske braće izgledala je, da je dne 29. listopada 1918, izčezla iz ove hrvatske zemlje za uvijek. Ljubuška, koji je godine 1861. u bečkom parlamentu tražio ujedinjenje Dalmacije sa Hrvatskom tamo negdje sedamdesetih godina izneverio se je Bizantinac vlastitoj ideji i stavio se je u nedjelu službu tlačiteljice Austrije, i širom Dalmacije bukne za kratko srpski rat protiv Hrvata. U Dubrovniku našlo se je izgometi, koji su ga slijedili i dok je Austrija na oko proganjala novopečene dalmatinske Srbe, dotle ih je u samom Dubrovniku faktično podupirala u tolikoj mjeri, da, kada je barun Gondola Srbin od pete do glave, pokro općinsku blagajnu, Austrija za ljubav naše braće nije ga dala uapsiti, ali on uvidivši da je kao izdajicu svoga hrvatskog narodu postao ruglo i sramota rođenoj zemlji otrovao se i srušio se isto sramotno kao i Ljubuška u bečkom Hotel de Francois.

Ova dva tipa gramzljivosti imaju i danas njihovih nasljednika u svim onim, koji se utvaraju da je srpski vojnik donio Zagrebu i Hrvatima slobodu!

Mi štujemo i častimo srpskog vojnika možda više nego svi dalmatinski farizeji, ali da nije bilo engleskih lira, francuskih franka i američanskih tankova danas se ne bi ni

znalo za toga srpskog vojnika. Mi se radujemo da su Francuzi, Englezi i Amerikanci spasili našu braću Crnogorce i Sumadince od njemačkog ropstva, i mi smo Hrvati njima, a ne srpskom vojniku zahvalni da su i nas u našoj hrvatskoj boji podupri da se i mi riješimo bečkog dvozglavog orla.

Kako nas naša braća Srbi u Šibeniku vole i ljube evo javnih tiskanih dokaza. Oni u organetu advokata dra Nikole Subotića „Dalmatinski Radikal“ donesoše članak: „Gnijezdo Crnožutih“, u kojemu pišu:

„Ko posmatra današnji rad Zagrebu taj mora doći do uvjerenja, da se u tome gradu koncentriše sve, što želi propast ove države i nesreću našega naroda. Više nije u pitanju ludosti Radićevaca, nego nešto još gore.

Zagreb nije više grad prkosdžija Radićevih. Tamo je gnijezdo ostataka crnožutih troučca, koji traju i koji su svoje žile pustili na sve strane. Pravo špijansko gnijezdo. U taj špijanskoj organizaciji su i sukaje i vojničke uniforme i političke perjanice. Organizovalo se društvo, koje se urotilo protiv ove države. Podzemnim putevima oni s'oje u vezi i sa Mussolinijevim fašistima i sa Hortyjevim Probuđenim Mađarima i Aleksandrovim Makedonstvujskim, pa i sa Kemalom i svim bušim austro-njemačkim generalima i feldmaršalima, prinčevima i raskranjenim glavama

Onaj, koga je Zagreb klao i mazio, koga je klevetao i napadao, komu se prijetilo i koga je iz dna duše — svoje pogune i otrovne duše — mrzio godinama, decenijama, sad mu postaje brat i — vladar!

Umoran, poderan, gladan i žedan, srpski je vojnik donio Zagrebu, Hrvatskoj, svome bratu ono što je najsvetije, ono za što se borio i protivlo more krvi — donio mu je slobodu“.

Ovo o slobodi nije istina, a mi se Hrvati možemo ponositi, da se u najljuchoj borbi Srba i Hrvata osamdesetih godina nismo nikada zaboravili toliko, da bismo bili napadali Beogradjane ili Cetinjanu, kao što rade danas šaka — Srba u Šibeniku protiv Zagrebu.

Pristo im bilo, ali Hrvati svih stranaka ne će slijediti njihove bratske stope.

Ističemo da se cijelo građanstvo, pa i sami demokraci zgrdiše na pisanje „Dalmatinskog Radikala“ o na-

šem Zagrebu. Svak se ozbiljan čudru. Nikoli Subotiću, da je dozvolio, da ona blezgarija dodje u njegov list, koji najbolje znađe što je njemu i svim Srbima vrijedio Zagreb.

Kaži dre. Subotiću, koliko je Srba stradalo radi Hrvatske, Zagreba i Hrvata, a mi ćemo Vam tek onda iznijeti listu onih Hrvata, koji su stradali i ginuli za Sumadji, Crnogoru i za Srbe. Iznesite dre. Subotiću listu kolorskih austrijskih konfidenata u Vašem listu i uvjeriti ćete se da ih je 39 na broju sve važnih radikala, Vaših „odličnih“ pristaša.

Kažite nam jednog fratra ili popa Hrvata, koji je za vrijeme rata vijao na crkvi crno-žutu zastavu, a mi ćemo Vam, ako ste zaboravili, iznijeti listu onih srpskih sveštenika koji su se dičili sa crno-žutom zastavom. Kanite se, doktore, crnog žutila, a uznastojte da zdrav razum zavlada u svim srpskim glavama, jer bez zdrava razuma nema sporazuma.

Naša politička borba.

Kao što je priroda ljudskog života borba za opstanak universalni prirodni zakon, kao biološki princip samoodržanja, tako je i u političkoj historiji svakoga naroda politička borba najsvetiji izražaj njegovog organizama, kao rezultat političkog odgoja i kulture.

Polazeći sa stanovišta narodne slobode, koju su mnogi narodi izvojevali na razne načine i pod raznim auspicijama, — politička borba, kao

daljnja etapu političke, socijalne i lične slobode, iziskuje teške uvjete svoje eksistencije i evolucije. Generalizirati ideju slobode, kao što je to mnogim političkim sljeparima prešlo u krv i to kao isključivi kult heroizma, znači kod objektivnog posmatrača voditi računa o šovinističkom fantomu, koji nije podnipošto „ultima ratio“ za postignuće narodnih tekovima.

Nema dvojbe o tome, da je ju

PODLISTAK

„SULTAN“ I BATINA.

Bože mili, čuda velikoga,
Što se ono na ulici zbiva
U sred bilog Šibenika grada
Kad Danica na nebu se skriva,
A kokoti tri put zapivaše;
A težaci na poso se miču,
Da se znoje na polju u gori,
Za korleu ječmenoga kruha!
Što se ono cikutanje čuje,
Hek bi da se crna zemlja trese.
Da zidine pucaju na tvrdji,
Da Šibenik propada u more!
Sve zvekeću sablje i singjiri,
I čuje se cvokotanje zuba,
Plin se neki po aeru širi,
Okuzit će šibenske težake.
Poginut će na hiljadu glava,
Ko nò da je azijsku kuga.
U sred grada zavladała sada!
Kakva ono buka, halabuca,
Pred knjižarom Hrvata Delfina,
Koj se diči sa vlastitim perjem,
Koji dućan kiti trobojnicom,
Dikom svega roda hrvatskoga,
Koji no će za Hrvatsku mrijeti,
Ko što ginu pošteno Hrvati!
Ne trese se crna zemlja naša,

Ne zvekeću sablje ni singjiri,
Nije ono azijsku kuga,
Već se lole sustale u kolo,
Pa kada se nalokaše sina,
I rukije dva pečene puta,
Otiđoše preko Šibenika,
Podiđoše buku, halabuku,
Plešač kolo, pivajući pismu:
„Čeri Mare, gdi si sinoć bila,
„Čeri Mare, gdi si se opila.
„Ko ti plati rukiju i vino,
„Ko te tako pogosilo fino?“
Kad se lole dobro nakrešaše,
I glavom im vino zavladaše.
Izgubiše pute i moždjane,
Ter počoše breketati snažno.
Kao da se žabe kreketuše,
Niko nije razumit ih moge,
Što pivaju, a ni što divane.
Kad to vidi Aždajicu Silni,
Poboja se za vlastitu kožu,
On predloži da se bira kralja,
Od šibenskih lola i bečara.
Kojemu će svi pokorni biti
I slušati svele zapoviedi.
Kuda lole saslusahu ričia,
Svoja Paše, mudrog Aždajica,
Jednoglasno proglaše ga kraljem
Svih šibenskih lola i bečara,
U šake mu predadoše oblast
I statule stare križevačke.
Kad je Paša pročitao statute

Iz kojih nu živi plamen liže
I prozbori tiho jezgrovitio:
„Ljudi moji, virni podanici,
„Za nas nije križevački statut.
„On predviđja kad pò noći prodje,
„Proglāšenje divne republike,
„Da svak pije koliko ga volja,
„Da svak piva što ga grlo nosi.
„Da svak ljubi što na putu sretno,
„Da razbija dokle štap mu segne,
„Da nesluša općinske serdare,
„Ni Nikolu Cara Carevića,
„Komandanta batinaške garde;
„Da ulice „vodicom“ natapa,
„Da se ruga sa velikim županom,
„Da ne plaća daće i poreze,
„Da sve bljuje po ulicama grada
„Što je jeo pred sedmicu dana“.
Kada lole saslusahu Pašu
I vidjše da se boji glave,
Svrgnuše ga sa kraljevskog trona,
I pivahu sve do mile volje
A da nigdi ni vidit ne bilo
Nadredara slavnog Šimu Banu
Finom mašću, koji maže bradu.
Prigrliše statut republike
I kad dodju knjižari Delfina
Povadiše bate i batine,
Učinjše juriš bogotani
Na nevine izloge, prozore,
Porazbiše što pod bate dodje,
Sve bez srca i bez crne duše.

Kad su lole porazbili cakla
Pobigoše kao kukavice
Da im nigdi nije bilo traga.
Kad to sazna Carević Nikola,
Dignu vojsku od trista serdara
Da uhvati lopove i lole,
Da ih viša na tanka višala
Na sred grada, na sramotu vičnu.
Ali lole pametnije bile
Od Nikole Cara Carevića
Pobigoše nebu pod oblake,
A ti Niko puhaj sad u šake.
Kad ih Niko pod oblacim spazi,
Posta za njim u potjeru pasa
Svog Sultana, da nu ih dovede.
Sultan skoči nebu pod oblake
Kad se vrati iz crnih oblaka,
Dodje k meni nu tešter divane,
Pak kad mi se tri put poklonio
Mahnući svojim kratkim repom,
On će meni reći otvoreno:
„Je li vira, hoćeš li me izdati!“
„Vira jeste, delijo Sultane“.
Onda Sultan stane pa divani:
„Ja sam leto nebu pod oblake
„I našo sam lole i bečare,
„Što razbiše prozore Delfina,
„Al im ne smim kazivat imena,
„Jer sam slušo stroge zapoviedi
„Komesara Carevića Nike
„Ko izdale ime razbijač
Tamnica mu i batina naša“

naštvo i nacionalna svijest pogotovo bratskog nam srpskog naroda doprinijela cjelokupnom našem oslobođenju. Nu, shvaćajući dobro historičku istinu, da je svaki narodu platilo cijenu za svoju slobodu u teškim žrtvama i podavajnicima, duboko smo uvjereni, da mač nije više isključivo preduvjetna okolnost, na koju bi se bezuslovno oslanjao narodni preštit: da ubojiti tehnički obret nije danas isključivo sredstvo gospodarskog, ekonomskog i financijskog unapređenja pojedinog naroda, da stranačka svirepa politika, pa preturiti, ona i pedesetu godina vijeka svoga, nije jedina i najbolja politička škola; da patrijarhalna zasuknost, kao i politički programi nisu ideje vodilje, makar bili do u tačine dotjerani; da napokon, političko samoživstvo, pa gojilo se ono na sili i na prijetnjama, nije nikakav dokaz narodne snage i političkog morala.

Naprotiv, naše je uvjerenje, da je samo rad i to na svakom polju, skopčan sa trudom i mukom, glavni osnov političkoj borbi, u kojoj bi svaka država pa i naša, mogla da nadje riješenje svih svojih unutarnjih trzavica; da je znanje i naučna oprema onaj poluga, koja pokreće svaki i najmanji kotač državnog mehanizma; da je nesebična pravda i podpuna jednakost onaj hram bratske ljubavi, u kojemu se može da stvori zajednica duhova i nadje iskrena politička rasuda; da je, konačno, svaki član ove države, bez obzira na stanz i partajsku opredjeljenost, omogućen da realizuje subjektivna svoja prava, koja mu - prema njegovom socijalnom položaju - zakon u uređenoj državi garantuje.

Politička borba u našoj državi, budući da nije u prvim svojim počecima bila shvaćena kao zadatak zblijke bratske suradnje niti se je u njoj vidilo osim ljesnogradnosti, iskrenog i hladnog razbora te objektivnosti, - morala je, posve naravno da izbije kao nedonošće neputvorenih nacionalnih težnja. I pri tome ne treba ignorirati ni državnu povijest ni tradicije hrvatskoga naroda, a da se dodje do toga, kako postoji divergencija shvaćanja između nas i srpske braće u prosudjivanju našeg narodnog problema. Dapače, jasno je kao dan, da je hrvatski narod onda tek istakao svoje političke nazore u obranu vlastite individualiteta, kad je na drugoj strani prevladao diskvalifikativni pogled na jedinstva, onog jedinstva, za koje je hrvatski narod pogotovo na početku prevrata duboko osjećao.

I zbilja kad se je ova država stvarala, nije se s pravom moglo ni pomisliti, a kamo li predvidjeti, da će se u duhovima hrvatskog naroda, bez obzira na raznu politička naziranja, pojaviti ustaljeni princip reakcije. U tadašnjem političkom svijetu, kad još političko mezevo nije bilo ni odpočelo, - premda nije bilo nikakvih garancija, da se ne će islicati plemenska nadmoć, nije se uopće raspravljalo o tome da bi u demokratski uređenoj državi mogla da zalazi društvena solidarnost, a pogotovo da bi u zajednici triju plemena moglo da ostali principijelno načelo lične slobode, izraženo u svim ustavnim državama kao pravstvo „prava čovjeka i građanina“. Ma više, da bi se mnoge političke

što se žongleri igraju sa svojim kuglicama. Pa, ako se uvaži, da je hrvatski narod u svim prigodama, kadgod je urestrela manifestacija jugoslavenskog duha, pokazao samoga sebe t. j. dušu jedinstvene narodne svijesti, otmeno je bilo naše vjerovanje, da je među hrvatskom i srpskom braćom isključena i najmanja eksploatacija narodne suverenosti i političkih pretenzija. Bili smo osvjedočeni, da će sve tri socijalne klase, pogotovo na širokom upravnom polju biti bez privilegija i specijalnih povlastica. Vjerovali smo na koncu, da je demokracija neprikosnovenno načelo jednakosti, koje od svih građana traži žrtve u proporciji, pružajući zastite i manjini bez ikakvih skrupula i obmana.

Iznasiti, međutim, u toku naše političke borbe sve ono, što se je kroz ovo pet godina dogodilo u političkom životu hrvatskoga naroda i kakova je stagnacija nastupila na ekonomskom i gospodarskom polju, a to sve usljed pomanjkanja shvaćanja sa strane naše braće, značilo bi mlitati praznu slatnu. Sveukupna, naimo, narodna energija, koja se je ispućavala po svojoj prirodi u tome, da u ovoj državnoj zajednici ne vidi samo grumen zemlje i da u vladi, kao reprezentaciji naroda ne vidi samo puku oblast, već da što je moguće više zblizi sveta braćimsku čuvstva ljubavi i sloge, doživila je podpuno paralizu. I ta je dabogme, nastrana politička borba označila danas u našem javnom životu takove osebuje političke oblike, da je silom prilika bilo nužno, da je na drugu političku arenu prebači borba za iskrena i sveta prava hrvatskoga naroda.

Dovoljno je ipak istaknuti, da je ta razvikana demokracija, koja je s početka bila predmet narodnih želja, ostala tek mrtvo slovo i da je danas uzimaju u usta samo oni, koji su poprimili vruću salmandersku narav, živeći pod dojmom svojih zlostrelnih navika stare despotije i ugijetavanja i vladajući se po principu: „Macht geht vor Recht“. U svim svojim fazama demokracija je bila samo lahudji pjev, - mešor bez sjaja i zamašaja. Zaboravljena i pretrjena na evropskom tlu, potamnjena duhom militarizma, uzdigla se je kao Arion na ledjima delfina u oblike daleke, da u njihovu profesorskih gava nadje valjdo da stolnu godinu opet jednoga Wilsona, koji će se posaditi kao znameniti predmet rasprave na zeleni stō nesudjene „Lige Naroda“.

Nu, hrvatski narod nije danas takove pjesničke čudi, da se može uspoređivati s kamaleonom, koji na dan promjenjuje dvadeset puta svoju boju i koji živi od svjetla i zraka. Hrvatske je narod dobrono očutio posljedice vlastitog zastupavljanja, pogotovo posljedice loše uprave i to na svojoj grbači. Uvidio je, da je stranački uljecaj, često puta bez etičkih i moralnih načela, izvršio djelo nadmoći, arogirajući na taj način samo jednom dijelu naroda historičku svijest i političko znanje. U najboljem svom uvjerenju, misleći da njegovu sudbini orati genij jugoslavenskoga, ikusio je razočaranje.

Uza sve to, želja je hrvatskog naroda još i danas, da se među braćom pronadje sredstvo, s kojim će se u najširim slojevima cjelokupnog naroda oživiti ideja za jedinstvo

kao iskristalizovana narodna svijest, uklesana u dušu i sree naroda kao neotuđiva svojina najširih masa i svakog intelektualca. Takova baš jest upravo smisao one političke borbe, koja je danas u duhovima hrvatskog naroda zapodjenuta. I lju to se varaju oni, koji taj pokret za jednakošću i za pravicom nazivlju utopijom, dapače ga krste separatističkom i mitidžavnom. Psihofizička ga je nužda stvorila, dapače danas tako usavršila, da se on danas, iznad svih programa i stranačkih projekata, koči kao element jakosti i autoriteta. Na zve, pak, prijetnja i nesumljivo bezvlašćna represivnje, pa dolazila s kojemu drugoj strane kao produkt čuvstvenih izgovora i zamaha vruće naravi, hrvatska svijest stajati će nepokolebljivo na braniku svojih narodnih i čovječanskih prava. Utjecajem svoje bolne i poštene borbe ne ide za tim da ruši i razgrađuje, da mizi i otudjuje, već da spaja i re-

Fašistička perla.

U broju 150 „Novoga Doba“, kuku i zamjera don Frane Ivanšević, „sto naši najbolji ljudi i prokušani rodoljubi dr. Smoljaka, dr. Krestelj i dr. Leontić (zaboravio je siromski sebe imenovati) ni su dobili mandata, dočim su mase podale glas osobama skroz nepoznatima“.

Na ovo poručujemo don Frani Ivanševiću, da su prošla ona doba, kad je nekoiko gospode postavljalo zastupnike, bez znanja i pitanja naroda. Danas je i naš narod oči otvorio, pa su i za njega osebe sporedne, a ideja je ona koja ga zanosi i okuplja. I baš pri zadnjim izborima odlučila je jedna misao, u tu je misao čisto hrvatsku i čovječansku, koju je naš seljak upoznao, svom dušom prihatio i s kojom se je potpuno istovjetovao. Narod je progledao, on je upoznao njegov cilj i k tomu će cilju ustrajno koracati, pa su zaludna sva nadmudrikanja i stanovite gospode.

Narod u Dalmaciji zna, da ako dalmatinska Hrvatska nije danas sružen sa svojom hrvatskom braćom, da su tome glavni krivci Smoljaka, Krestelj i družina Narod znade, da sve zlo moralno i materijalno kojego danas podnosi, krivnjom je tu rečene družine. Kresteljevo zločestvo najgriješni-

alizuje ono, što su nekoli politički lideri prema boljem svojem uvjerenju osvjetlili, držeći se svijesno one: *video meliora proboque - deteriora sequor*.

Program, dakle, naše obnovljene političke borbe, koju je danas u srećna hrvatskog naroda istobčanu narodna svijest uzdigla do kulminacije, krebat će se ne u formi utakmicie i izolacije suradnje sa našom braćom Srbima, već u tome, da hrvatskom narodu izvvojeno i na ekonomskom i na gospodarskom i na političkom polju jednaka prava i jednake dužnosti, skrećući pažnju pri tom na njegovu čud. geografski položaj, prošlost i kulturu.

Dužnost je stoga svakog iskrenog Hrvata, koji u političkoj borbi vidi odraz narodne duše, njegove snage i individualnosti, da se svrsta u redove s najširim hrvatskim masama u svrhu, da naša svijest i naša spremna skrene vodeće faktore na put realnije politike.

kovanje ostalo je najemnijim slovima obilježeno.

Razumljiva je stoga narodna osuda nad političkim radom Smoljake, Krestelja i družine. Narod ih je osudio, i oni su za hrvatski narod mrtvi.

G. Ivanšević nema prava, da dijeli upute i savjete našem narodu, jer je on jedan od najvećih političkih vrtikapa, koji svakome vjetru otvara krila. On je bio narodnjak, Biankinovac, klaba šestorice, hrvatske stranke, pravaš poludemokrat, vanstrančar, jugoslavenski demokrat i t. d. a sada je rek bi najbže demokratsko-radikalnoj batinaškoj gospodi. On se i sprda sa „mirotvornom republikom“ a pri tome vrijeđa naše seljstvo, kad piše: „ti su glasovi podani najviše od nepismenih masa u Zagorju, dakle manje svijesni“.

Kad su nazad nekoliko godina, bili isti naši Zagorci, bila seljaci Sinja i Vračke, izabrali do Frane Ivanševića, zastupnikom na carevinskom vijeću, tada su mu ti isti seljaci bili čestiti, umni, bistri i vrijedni, ali danas kad neće više da čuju za političke vrtikape poput Ivanševića i družine, eh sud su manje svijesni i toznosni.

Frano, Frano, zar je takova tvoja zahvalnost, nekadašnjim vojima bitarim? Primorski Hrvat.

Dokumenti iz Pašićevih vojnih arhiva.

Predsjednički ured porajnske urave za Hrvats i Slavoniju.

Br. 578 - Priš 1923.

Povjerljivo.

Okručnica svim kr. kotarskim oblastima

Okručnicom od 9. II. 1923. broj 1331. Pš. izdane su svim područnim vlastima instrukcije o tome, kako trebaju da postupaju oblastni izaslanici, koji prisustvuju javnim zborovima, da bi odmah na licu mjesta spriječili svaki istup protiv Dinastije i državnog jedinstva. Okružnicom pako od 3. IV. 1923. broj 3368 Pš. skrenuta je svim vlastima pažnja na to, kako se nakon dovršenih zborova imaju odrediti o pravu sašupljanja najpravdnije tumačiti i primenjavati, da bi se tako spriječilo nepotrebno untašnje nemira u narod i da bi nakon izbora u kojima je svakomu bilo moguće da u punoj slobodi dade izražaju svoje mišljenje, došlo do smirenja uzbuđenja,

Unatoč ovih okružnica opaža se da poručne vlasti ne postupaju po gorejim instrukcijama, da se gotovo dnevno obdržavaju javni politički zborovi i, što više, da se na tim zborovima u prisutvosti oblasnog izaslanika govori protiv Dinastije i spočitava lojalnim državljanima njihova odanost prema Nj. V. tražila itd. Stoga je sve apsolutno nedopustivo.

Ovakve teške propuste uređovne dužnosti ne mogu i ne smiju se tepjeti, pa stoga činim lično odgovorenima šefove upravnih vlasti za svaki ova av slučaj i zasbjivam da se bezuvjetno odmah stavi pod disciplinarnu istragu svaki onaj činovnik, koji bi u buduću me kojom zgodom u vršenju dužnosti oblasnog izaslanika trpio ovakove protuzakonite ispaide i ne bi na njih smjesta reagovao raspustom skupštine i prijavom sudu protiv zrieva.

Naročito ističem, da se ni pod kojim okolnostima ne dozvoljavati

vati u svrhu posvete na kakvog barjaka političke organizacije.

U Zagrebu, 2. juna 1923.

Šef otdjeljenja za kontornje poslove
Dr. Gojković v. r.

Mi bi pitali g. Pašića, da nam navede jedan slučaj, gdje bi Hrvati bili stupili do sada protiv Dinastije ili protiv državnog jedinstva.

Bajram-šarif mubarek o'šun!

U prošli utorak 24. srpnja za 620.000 muslimana u Herceg-Bosni bio je jedan najvećega islamskoga praznika, dan Kurban-Bajrama. To je po redu peti ovaj veliki praznik što ga hrvatska braća islamske vjeroispovijesti poživljuju u svojoj narodnoj državi, peti put što ih svjetlo Kurban-Bajrama obasjava poslije pobjede nad dušmaninom, kojega 1878. muslimani Herceg-Bosne dočekao su puškama i haudžarima na međama svoje domovine, koju je kruti dušmanin zaposjao preko tisuća i tisuća junačkih tijela na boljih sinova pojasne Bosne i kršne Hercegovine.

Veličanju svjetlo Kurban-Bajrama obasjava po peti put u "slobodi" a da lice bosansko-hercegovačkih muslimana ne nalazi veselo i zadovoljno, nego zdušno i tužno.

Musliman se u Herceg-Bosni, kao njezin autohton sin ne osjeća slobodan, a ni ravnopravan ni dolepenim torbarima, odalje i one mirne crte njegova lica na prvi dan Kurban-Bajrama, odalje i ona njegova molitva prije samog Bajramskog namaza, molitva.

Svevišnj Boze uslišaj molitvu njihovu i pomози ih da dodju do svojih prava ljudskih, nacionalnih i vjerskih — kao ljudi, kao Hrvati i kao muslimani!

Naši dopisi.

Split, 17. srpnja 1923.

Nezakonita suspenzija. Nedavno je pokrajinska Uprava u Splitu suspendirala od službe i svih beriva učitelja Stipana Banovića. Iste godine radi toga, što je u jednome utoku na ministarstvo prosvjete očitovao, da ga je pokr. šk. nadzornik Ivko Radovanović nagonio u demokratsku stranku i prijelio mu izgovor.

Suspenzija je motivirana § 34. pokr. zakona od 27. 12. 1871., koji veli:

"Zemaljska školska Vlast, dok li kazna istraga traje, izriče obustavu od službe i protutaka s njom spjeljenih onda, kad čast učiteljskog staloža zahtijeva, da se istražnik, dok istrage traje, odmah ukloni iz službe."

Kako svak vidjeli spomenuti se paragraf nikako ne može primijeniti na slučaj učitelja Banovića, jer utok stoji pod uređovnom tajnom i kao takav ne može poškoditi čast učiteljskog staloža. Suspenzija je dakle skroz nezakonita. § 35. istoga zakona određuju, da se istražnika do kraja istrage ostavi do dvije trećine plaće za življenje, ali Banoviću hoće da Banović osjeti silu "loke ruke".

To je onaj Banović, komu je Radovanović dao "skroz nedostatan" u školskom uprehtu, a Jugoslavenska akademija na svojoj svečanij sjednici od 20. VI istice, da se on svojim naučnim radom odlikuje između svih naših učenjaka i akademika.

Banović je bio sam i jedini uč-

iteljske sile mu ne htjedoše dati već je morao poučavati sam oba razreda, pa već je abnormalnost prijehi normalni uspjeh kod jedne škole.

Proie Luka, 27. srpnja 1923

Zasjedaju mirnim ljudima. Pred par mjeseca šibenski su nacionalisti skoro ubili gosp. Matu Vladića iz Privić Luke. Jednog mizme dana po die spom. M. Vladića u Šibenik u društvo još nekih ljudi iz Privić Luke. Tek se spomenuti ljudi u Šibeniku iskazaše, odmah opaziše da na njih vrebaju nekoji šibenski nacionalisti, a da sami nisu znali uzroka tomu. Uza svu svoju opreznost i čuvanje, ipak dva šibenska nacionalista zatekoše M. Vladića u jednoj uskoj i samotnoj ulici, te je pripisati prisutnost duina i okretnosti M. Vladića, te taj mirni čovjek nije pao žrtvom bijesa ovih dvaju razbojnika. Jedan natime nacionalista bači na njega oveći kamen, ali ga M. Vladić snažno odbije rukom, koja mu je pri tom ostane ranjena. Kod tog udara M. Vladić suši se na zemlju i zavapi pomoć a razbojnici pobješkoše. M. Vladić prepoznade napadača te ga, uz svjedoke, predaše sudu. Ta vijest pobudi u gradu i okolici veliko začuđenje, jer je M. Vladić poznat kao miran čovjek, koji je kroz 20 god. u Trstu bio vlasnik hotela i koga dobro poznado nasi mornari, koji je bodutane stare prijatelje i novčano potpomogao dok bi našli zarade. Slomom ostavi tu zemlju, dodje u rodni kraj. Napadač nezna ni sam razloga zašto je napao ovog mirnog čovjeka. Postoji temeljita sumnja da je nacionalista u post-poslovac u Privić Luci, da je istog juna, kad je M. Vladić sa ostalim ljudima pošao u Šibenik, da je pošao po jednom momku zatvoreno pramo šibenskim nacionalistima preporukom, da na ovisak način dočekaju M. Vladića i ostale ljude, neopredne našeni nacionalisti i post-mjesnom poslovaču. Ovim se bavi posl-m naš mjesni post. poslovač višenegosa li svojima zadržanim službom! Ovakvo se iz zasjede napadaju nasi mirni i ugledni ljudi od orjunaskih batinaša! Stvar je predana sudu pak se čeka da temeljitu sumnju istina zamijeni - a je li kaznio komesar Carević radi izjeda?

Ustršci.

"Javna bezbednost". Jedini imovina bezjednost sve munja, razbojnici žare i paze po cijeloj zemlji.

Kaže mi jedan dobro obaviješten gospodin da svaki dan u našoj državi padne od razbojničke ruke po dvadeset glava. To je čudo jedno, takve nesigurnosti nema nigdje na našem kontinentu, čak ni u boljševičkoj Rusiji takve nesigurnosti nema, čije se prilike smatraju kao najgore, kao najopasnije u Evropi.

Ekonomske prilike sve teže, novac ima sve manje vrijednosti, pri tom oskudica u novcu tako je velika da su mnogi poslovi morali da staju.

Pitao sam neke nadležne zašto se bar ne sudijavaju obični razbojnici, oni koji prestaju ljude po drumovima i odvajaju im keze, oni koji upadaju u domove, prije čeljad vrelini gvozdjenj i zabudaju noževe u gradli i a tihub. Dobio sam odgovor, da ne valjaju činovnici.

Ovo što navedosmo nije napisao koji Hrvat, nego poznati hrvatožitelj, Srdin Krsta Čevarić u njegovom "Beogradskom Dnevniku".

U istinu žalosna je sjegurnost ili kako Srbi velju "bezbednost" u ovoj i još državi u katarski poglavar ubio čovjeka. Poznato je kako je na 29. travnja o. g. kotarski predstojnik iz Bosanske Gradiske, Jovan Dragičević iz čistoga mira ustrijelio hrvatskoga seljaka, Nikolu Valtara. Pozvan od

Dragičević ne samo što se nije odazvao, nego je karabinikom oko pasa, što se prijetilo. Nakon što je nadošao vredi broj oružnika, da ga napse, Dragičević pobježe u i Sumu u hajduke. Do danas ga nisu ulthvalili. Kažu da je i prevo bio komita u Staroj Srbiji. Vlada je za njime izdala tjeralicu.

Videći tu lheralecu bivši engleski ministar predsjednik Bonar Law, uskliknuo je: "Pa to je kao u Armeniji!"

DOPISNICIMA MA ZNANJE. - Sve vijesti treba pisati na jednoj stranici sa crnilom a ne sa olovkom. One vijesti koje stignu svaki petak do podne ući će u list od subote.

Radnički Raboš.

O Bolesniku Blagajna. - Pišu nam iz Omisla: Budnik Juro Iako iz Zagreba prošle godine u mjesecu rujnu bio je zaposlen kod gradnje vodovoda u Gatama. Dne 14 istoga mjeseca desila mu se pri radnji nesreća i bio je tako teško ozlijeđen na palcu lijeve ruke, da je liječnik bolesničke blagajne u Omislu dr. Jure Mimica istoga pronašao nespošobnu za rad sve do 31. prosinca 1922. Samo liječnik postao je namah bolesnički blagajni u Split sve spise, da mu se naokoloji ošeta. Prošlo je već preko po godinu, a od li lesničke blagajne ni traga ni glasa, a pare? Još ih nije bijednik primio i ako je kasnije bio prinuđen, da se na vlastiti trošak liječi.

Pokrajinske vijesti.

O Bunjevci žele što jaču veze sa Zagrebom. - Vođa bunjevačke stranke, izjavio je suradniku nekog bunjevačkog lista, da zagrebački posjet pjevačkog društva "Nevenuje" bio slučajni. Društvo je prije duljeg vremena dobilo poziv, da dodje u Zagreb, koji će ga dočekati s veseljem. Pravi je uzrok posjeta taj, što je nedavno bio napadnut u beogradskoj štampi vođa bunjevačaca, jer da se izjavio za zagrebačku orijentaciju. Ovaj posjetom liježi su Bunjevci dokazali, da odobravaju politiku svog vođe. Kao uzvrat usmjeren će uskora po prvi put prijeti posjet nekoga hrvatskog pjevačkog društva u Subotici. U ostalom će i druga bunjevačka pjevačka društva poći u Zagreb, da dokumentiraju prisljučak hrvatskoj.

O Cinižum Hrvatozadržaca. - Pribećev beogradski "Nova List" u svojim se osvrcne na posjet Bunjevačkih Hrvata u "Nevenuje" u Zagrebu, pa veli, da to nisu Hrvati nego "čuplje". "Mažni bunjevački ježeri". Smanulo je i podstet od na zasjopijentni čankoliza Pribećevog tanjira, koji bi sigurno vožili da Bunjevački Hrvati poštanu i Maždžari i da to budu samo da ne budu Hrvati, kad ne mogu i neće nikad postati — Srbi.

O je li to ravnopravnost? - Orjuna imade od vinde dozvolu da teroristički djeuje. Hanao, koja je nastala kao reakcija "Orjuna" već preko godinu dana čeka na potvrdu svojih pravila. Prije par mjeseci osnovana se Srnao i odmah je došla potvrdu pravila, koja su skoro jednaka sa omima "Hanao". Je li to ravnopravnost? Orjuna imade streljačke sekcije, hanao javno nomanu i revolucinera, a u posljednje doba i vojničkim puškama Wrangelove provenicije. Srnao je oružana i njezin članovi imadu dozvolu za nošenje oružja, a nijedan Hanaovac ne može dobiti oružni list, pa mliakar ga najuznjež trebao za obranu svoje radnje, imadu li slično. Je li to ravnopravnost u kojoj lujša "Samoupravna"? Svaki član sekcije za razbijanje imade 1000 D mjesечно plate, u kad je u akciji 250 D dnevnicu povrh toga.

O Za koga postoji "Državna Hipotekarna Banka" - u Beogradu? Tu naravno samo za Srbiju: Ta SRS-državna banka dio je nedavno u Švicarskoj zajum od 100 milijuna Din pa od toga dala 98 milijuna Beogradjanima, da grade kuće, a 2 milijuna nekim srbijanskim općinama kao zajum. Za Hrvate državna banka nema novca!

O "Srpsko poslanstvo" - Kako radikali pomalo separiraju Srbiju od Hrvatske i Slovenije, već smo na ovom mjestu pokazali. Ali sada dana "Hrvat" jede jedan nov dokument, iz kojega se vidi, da radikali sada tu separaciju i službeno provode. U vojnekoj knjižici, koja imade naslov "Vojnička isprava", a Stampuna je ćirilicom i ćirilicom g. 1911, na strani 7. ćirilskom i ćilski stoji misao: "Nad obveznik ide van

vanje, predt toga, što se pri polasku javio svojoj općinskoj vlasti, javlja se i najbližem srpskom poslanstvu ili konzulatu sa ovom ispravom". Isti je taj tekst oštampiran i na strani 13. ćirilicom. Službeni tekst službene vojničke isprave uz ćilavski dialekt govori eto o srpskom poslanstvu i o srpskom konzulatu. Nisu li dakle beogradski "državotvorci" najveći i najopasniji separatiisti?

O Seljaci i porez. - Primamo iz Sarajeva: Ovdješnje novine donose iz Četinja ovu vijest: Činovnici koji su prikupljali od seljaka u Pivci, okrug Nikšićki, našli su na jak otpor seljaka, koji nisu htjeli da plate rezuzem im porez. Došlo je do nemilih incidenta, tako da su se morale uništiti policijske vlasti. Energično nastojanje državnih organa smonilo je otpor seljaka. Žrtava nije bilo. Kolovodje otornika su pohvatani i pohašeni. Otpor seljaka motivirao se tim, što su oporezane livade na ljetnjim pašinama, koje istina kove, ali koje se nikad nisu oporezovale, nego smatrane od uvijek kao obična pašišta, na koja se porez ne plaća.

O Miće Letica - u Drinici jedini trgovac, koji ima dozvolu da prodava državnu sol. Ko je isposlovao tu povlasticu Letica obložavetela talijanskih oficira za vrijeme okupacije?

O Orgi Petfovcija. - Kocka je pala i ovoga javnog nemoralistu u Kotarima nemože više nijedan pošteni hrvatski seljak štediti. Glava Zadruga u Zagrebu povjerila mu kukuruz, a on na njemu zaradio na hiljade dinara u darovima. Kad su seljaci saznali, da je Glava Zadruga dala da se kukuruz porazdielji ujedju narolu, tu skoro njih nekoliko dođoše u Budak i zaprijetiše mu se, da će ga izlanat ako im ne vrati sve što su mu dali za kukuruz. Ova nesrećna naša u sjev. Dalmaciji prigula glavu i sve je onaj četvorici povratila iz straha pred batmanu.

O Federativu u Beogradu. - Šalje nam prijatelj iz Sarajeva: O ovdješnjoj "već Pošti" bilo je tu skoro govora, da su nar. z. Kordić, Minarević, Drinković, Iajić, Sidorović, Etebonić i Črnogorec Mihajlo Ivanović i Bisto Popović sastavili grupu federalista u Narodnoj Skupštini, za sada se drže posve pasivno. Kod glasanja se uslož, ne drže nikakvih govora u Skupštini, a ni ih upadaju nikomu u riječ. Radikali su do sada već uspjela pokušali nekoliko puta da ovu grupu od osam ljudi dođu za se, ali bez uspjeha.

O Splitski sokolaši napali Hrvate u Superu. - Čitamo u Zagrebačkom "Hrvatu", kako su splitski sokolaši na Petrovo prigodom priredbe javne vježbe u Superu, napali nekoje lamošnje Hrvate. Tom prigodom od splitskih izletnika bio je tvorno napadnut, šakama i batmanu, mješio i čestiti opće ljubijeni Hrvat, zapnik don Mito Pašić. Netom je saznalo domaće pučanstvo, planulo je i odogorenja i htjelo da provali u parobrod, da obručama s napadnicima beogradskim plaćenicima, te ni je dopustio, da parobrod otputaje, dok se napadači ne uapse. Jedan je od njih uapšen, dok je drugome uspjelo da se sakrije. Surod je pred parobrodom ogorečeno klicao proti takovom barbarstvu, a poslije odlaska parobroda manifestirao pred župskom kućom.

Na žalost, ni je ovo prvi put, da slični sokolaši napadaju Hrvate i hrvatske svetiivje. Pravom niše "Hrvate, da su ovakovi sokoli u službi neprijatelja hrvatskoga naroda i kako im je jedini cilj uništenje hrvatsva i širenje velikosrpsva. Da su Pribećevićevi sokolaši i orjunci jedna te ista organizacija sa istim ciljem, samo druga firma, u tome je svak uvjeren.

Za isuditi je ove pristase pučke stranke, koji pbdupiru ovakova protuhrvatska društva, dnapće su njihovi izvršujući članovi.

Gradske vijesti.

O fund list. - Brat radnik Walter Zlatar iz Amerike poslao nam je 251 dinar u fund lista Srđana hvala.

Fabrika i Njiva. - Ova novina bila je od šefu policije u Splitu obustavljena. Njezin urednik naš gradjanin Ivan Baljaks proglašen kao "pogubljen" komunistu. Čim se povratio u Šibenik bio je pozvan od sudca istražitelja. Na sv. Anu imali su žandari i redari posla i muke trećei po gradu da ga traže. Baljaks se mirno šeta po gradu. Carević ga vidi, za njim poljera - a zaluje. Zima Banke di Seonto ne treće ni redari ni žandarmija.

Nadgrobnja ploča - na grobu komesara Laure Bojice nije još plaćena. Svojetlobno sakupljalo se je novca za ovu ploču. Jedan klesar tu izradio, postavio na grob — a sad

doprinjeli novca. Kada klesar nije mogao doći do novca, htio dignuti ploču sa groba, ali u tom je bio zapričen. Pita se komesar *Nik Čarević* gdje je sakupljeni novac za botičevu ploču?

Općinski posl. - Gradjani su predložili vladi ovu rješenu: Prvo: Razpis izbora Drugo: Ne će li vlada razpis izbora, onda biranje jednog općinskog vijeća od 24 osobe Šest općinskih odbornika, sa upraviteljima izborna i 17 vijećnika prema zadnjem rezultatu izbora. Upravi su poslali predložio na odobrenje.

Orjunjada. - Skrahirani hiteli bi se opet podignuti i sazvaše za nedjelju u gradskom vrtu prosvjednu skupštinu radi pomoraca. Gradjani žale da su se pomorci pustili u ruke skrahiranih bumbaša, da oni brane njihovu pravednu stvar.

Općinski dugovi. - Kao grom iz vedra neba sinoć se je prouio glas po gradu, da je općinska blagajna mal da ne prazna i da su općinski dugovi prešli granicu općinskih doprihoda. Svak se čudi u što su se ti ogromni dugovi uložili i općini natrpač, kad općina nije bila kadra ni da drži na visini vatrogasnog društva. Glasine, da će upravitelj dr. Ante *Rajević* radi ovih dugova biti pozvan na odgovornost ne mogu se uzeti kao ozbiljni, kad se znade da je Pokrajinska Uprava kontrolirala njegovo djevanje.

Dan „Hrvatskog Radiša“ - je 5 kolovoza ov. god. To je dan poznatog našeg humanitarnog društva, koje odgoja i pripomaže bez razlike našu najjadniju i najsiromašniju sirotinju u trgovini i zanatu.

Radi toga obraća se potpisani milostivom našim p. n. općinstvu, da prema svojim silama pripomogne tu našu rodoljubnu i humanitarnu ustanovu u nastojanju oko podignuća Radišnog Doma, gdje će biti snajčesto oko 400 naše najsiromašnije djece. Milodari se primaju u dućanu *M. Pergina*.

Desetgodinjica. - U prošlu Nedjelju dne 22. o. mj. navršilo se je deset godina da je naš urednik *Miho Jerinić* prispio u Šibenik, gdje je prvi otvorio stalni zubarski atelier. U krugu svojih pacijenata Jerinić je ovaj dan proveo radosno i veselo.

Izpit. - Pogriješkom slugara u zadnjem broju izmaklo se je, da je gđjica *Milka Jakovljević* položila pravnički izpit su odlikom.

Filharmonija. - Na zadnjoj glavovoj skupštini birana je ova uprava: Predsjednik, *Pave Kovačević*; podpredsjednik, *Luka Miličić*; tajnik, *Klaudije Šupak*; blagajnik, *Rudolf Hulak*; arhivar, prof. dr. *Vukosavljević*; revizori: proto *Kojo Krstanović*, *Karlo Vidović* i *Adolf Makale*.

Srnao. - U Šibeniku Srbi, čaka u njih, kane osnovati „Srnao“. Našoj braći svaka sreća, ali nam izgleda smiješno, da Srbi osnivaju ovdje ovo njihovo ratoborno društvo, kada je uza njih Orjuna.

Globe. - Nekoliko osoba, koje su mislile da je komesar Čarević porazbijao prozore na dućanu Delfina i Vitalijani bile se od policiji, kažnjene po 50 Din. globe ili pet dana zatvora.

Pribečev-Sokol - u Šibeniku privedio je prošle nedjelje izlet u Split. Izletu je prisustvovalo najviše onih za koje u Šibeniku svak znade da nisu u položaju potrošiti ni pure preko svoga mjesečnog proračuna.

„Sretna Majka“. - Osim talijanskog parobroda „Taranto“ u našu luku nije bilo viditi ući jednog parobroda. U luku je prispio trabakul „Sretna Majka“ iz Stomorske Kupetan *Vidom Dujam*. Trabakul je bio krcat sa hranom i robom. Našim tritošaom se eto jedva jedvice pružila prilika da zasluže koju paru. — Parobrod „Boheme“ otputovao za Hamburg sa 500 vagnu boksa.

Razbijajući. - Primamo iz gradjanskih krugova: „U skoro su neki zlotoviri porazbijali čakla na prozorima tiskare *Vitalijani* i na papirnici *Eugena Delfina*. Po gradu su se razširili glasovi, da bi to zločinstvo na tudjem imanju počinile stanovite osobe, koje su u gradu postavljene da čuvaju imanje i život gradjana. Niko ozbiljan nije vjerovao u te glasine, ali se svak čudom pita, da ni državni ni općinski redarstvu nije još pošlo za rukom, da ulove one razbijajuće, te da ih se eksemplarno kazni. — Udovoljavamo opravdanoj želji piscu gornjih rečaka, a nadamo se, da će policijskom komesaru ipak poći za rukom kad li tud li uloviti one razbijajuće.

Kolonizacija neimućnih seljaka. — „Narodna zaštita“ bavi se među imni i kolonizacijom odraslih i neimućnih seljaka. Gdje se god desi veći kompleks plodne zemlje na prozaju „Narodna zaštita“ organizuje nekoliko porodica iz nerodnih krajeva

u Rogovcu Ivanovu Salašu kod Dežanovca, Malom i Velikom Rastovcu, Slatini i Zadoravljaju. Ovih dana je opet počeo izdajnik „Narodna zaštita“, da organizuje nove kolonije.

Oni naši ljudi, koje se žele nastaniti u Hrvatskoj nek se obrate ravno na upravu „Narodne Zaštite“ - Zagreb, Josipovac 30.

Komandir Ivančić. - Ovaj tjesni prijatelj i debeli kum nijesne Orjune mora da je počinio teški grijeh naprama Orjuni. Tu skoro je Orjuna zaključila da ga treba neprijestiti iz Šibenika jer da je postao nepouzdan element u policijskoj službi. Ovaj zaključak Orjune vlada kamesara Čarevića nije mogla uzeti u obzir iz prostog razloga što ona znade, da joj je Ivančić dobar medium za utvrđivanje protihrvatskog seruma redarima u nozak.

Javni protestni zbor - sazvan od pomoraca i neradnika za nedjelju dana 29. t. mj., neka hrvatsko građanstvo bojkotuje i tako svojim prisustvom ne spašava manifestacije prorijedjenih redova demokratske stranke, čiji su poslanici ustalom u Narodnoj Skupštini dizali larinu protiv zakona o zaštiti radnika i pledirali za njegovu ukidanje.

Lažne vijesti. - Po zaključku lista - Umožjeni donosimo: Netačne su vesti beogradskog lista „Pravde“ od 16. VII 1923. i nekih drugih listova o upaljenim skladištima municije u Krugujevcu.

Ovde se je upalila samo skartirana municija, koja je bila smještena u jednu podzemnu rupu. Ljudskih žrtava nema izuzev četiri lica lako ranjena. Steta materijala je neznatna. Kolarско Poglavarstvo: Dr. *Lederer* s. r.

Širite svudje list: „Dalmatinski Hrvat“. Bude li i jole odaziva list će nakon dva dva broja početi izlaziti dva puta sedmično. Tko prva dva broja ne vrati natrag smatrać će se predbrojnikom.

Poziv na predplatu. Radi tehničkih razloga list nije mogao izaći kako je to bilo najavljeno na 29 lipnja.

Oni predbrojnici, koji duguju predplatu za „Hrv. Sam.“ mole se, da za istu blagohotno pošalju, e da se izuzmognu urediti računi izmedju administracija oba lista.

Predplata na list „Dalmatinski Hrvat“ Iznosi

Godišnje Din. 80.—
Polugodišnje „ 41.—
Za tromjeseč „ 22.—
Za Ameriku godišnje 2.— Dolara
Pisma se i novci sa poštanskim napulnicom šalju na adresu „Dalmatinski Hrvat“ — Šibenik, Glavna ulica 108.

Svi oni, koji posjeduju „Uplatni List“ glaseći na „Hrvatski Samobran“ predplate mogu slati preko pošt. ček. uredn., jer će se pridržati isti broj računa, dok će se ime vlasnika računa promijeniti kasnije, kada se osnuje „Hrv. Štamp. Zapruga“.

Izdavatelj i odgovor. urednik: *Miho Jerinić*.
Tisak: Pučka Tiskara — Šibenik

Mali oglašnik.

Temeljna taksu 6 Dinara. Za svaku mjesec povjerenike za Dalmaciju. Zarada dobra, uspjeh siguran. Ponude slati: Filijalnoj Direkciji „Kontinental“, osiguravajuće društvo - Šibenik. Privremena kancelarija tt. Braće Makale

Tražimo vršne putne činovnike i mjesec povjerenike za Dalmaciju. Zarada dobra, uspjeh siguran. Ponude slati: Filijalnoj Direkciji „Kontinental“, osiguravajuće društvo - Šibenik. Privremena kancelarija tt. Braća Makale

DROGARUJA
VINKO VUČIĆ
ŠIBENIK

Skladište kemijskih proizvoda,
laka boja gumenih predmeta
i o.
OPTIKA.

Naočala — Cvilkera.
Izvršuje svaku izradbu po
okul. liječničkom propisu.
PRIMAJU SE POPRAVKI.

HRVATSKA POLJODJELSKA BANKA
DIONIČARSKO DRUŠTVO ZAGREB

DIONIČKA GLAVNICA K 20,000,000 — Pričuva: 15,050,000. — Ulošci: preko 100,000,000 — Centrala: ZAGREB — Podružnice: RIJEKA I SARAJEVO.

□ Ispostave BRIBIR-VINODOL, ČABAR, HRELJIN. □

Prima uloške na knjižice i na tekući račun, te ih ukamaćuje uz: a) bolje uvjete. Obavlja doznake za sva mjesta u državi i inostranstvu. Finansirala trgovačka, obrtna i industrijska poduzeća. — Kup, e i prodaje sve vrste deviza i valuta po dnevnom tečaju. Eskomptir. i reeskomptira mjenice. — Bavi se svim poslovima, koji zahtjevaju u bankovnu struku.

I. Bos. Hec. tvornica turpija
JOSIP MEGLIĆ
Vareš Majdan Željezara

Preporuča sve vrste novih turpija i rašpa na veliko i za malo te prima na novo oštrenje istrošene.
Cjenici na zahtjev budava i franco.

JOSIP DREZGA - ŠIBENIK
Bruzujavi: DREZGA ŠIBENIK.
Telefon inter. 38.

VELIKA PRODAJA u žitaricama i kolonijalima,
Prodaja: Sećera, Kave, Pirinča, Selpuna, Gradjevnog materijala, Nafta, Benzina. Mašinskog ulja.
SVE UZ CIJENE KONKURENCIJE.
Autogarage.
Naruđbe se obavljaju sa vlastitim prevoznim sredstvima motornim ladjama po moru, teretnim automobilima po suhu.
Export vina, ulja i rakije na malo.

MODERNO POKUĆSTVO
i **Tapesarije.**
domaćeg proizvoda.
Najsolidnije izradbe.
Uz najpovoljnije cijene prodaje
Trgovina pokućstva
sa stolarsko-tapesarskom radionom

RIKARD DELFIN
ŠIBENIK
(prije **And. Delfin**)
Obala (vlastite prostorije).

MATE PRGIN -- ŠIBENIK

Veliki pribor šešira i sagova
domaćih tvornica.
Trgovina mješovite robe.

NEOSIGURAVAJ PRIJE no što potražiš uslove osiguravajućeg i reosiguravajućeg društva

„Kontinental“
(Centrala Beograd).

Filialna direkcija za Dalmaciju — Šibenik.
(Privremena kancelarija tt. Braće Makale).
Ista odpočinje poslovanjem u Dalmaciji vršeci najkulantnije uz najpovoljnije uslove sve vrste osiguranja.

Jugoslavenski javni bilježnik u Sjevernoj Americi.
PETAR REŠKOVAC
1526 Page St., N. S. Pittsburgh, Pa.
Zustupen u svima ostavinskim i inim poslovima i razpravama. Utjerivam otšete za Vaše nastradale i poginule u Americi kao i osmrtnice za umrle u svim slučajevima. Izradjujem sve pravne i ine dokumente za sve one, koji žele doputovati u Ameriku, ako u Americi imaju svoje rodbine, koje će se za njih potirnuti. U svakom slučaju želim se obraditi na mene. Toplo se pre-